

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

STRATEGIJA PROSTORNOG I FUNKCIONALNOG RAZVOJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU 2013. - 2025.

Konačni prijedlog - nelektorirana verzija

Radna skupina za izradu Strategije prostornog i funkcionalnog razvoja:

1. Prof. dr. sc. Bojan Baletić, koordinator, prorektor za prostorni razvoj i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu
2. Prof. dr. sc. Nada Čikeš, zamjenica koordinatora, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće biomedicinskog područja
3. Prof. dr. sc. Nikola Kujundžić, član, Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće biomedicinskog područja
4. Prof. dr. sc. Edi Maletić, član, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće biotehničkog područja
5. Prof. dr. sc. Mladen Vedriš, član, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće društveno-humanističkog područja
6. Prof. dr. sc. Anđelka Plenković–Moraj, članica, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće prirodoslovnog područja
7. Prof. dr. sc. Zdravko Kapović, član, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće tehničkog područja
8. Prof. Mladen Jošić, član, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće tehničkog područja
9. Red. prof. Slavomir Drinković, član, Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće umjetničkog područja

Administrativno-stručna podrška stručne službe Rektorata:
Anita Bocak, Ured za razvoj, investicije i prostorno planiranje

Misija prostornog i funkcionalnog razvoja Sveučilišta je osigurati prostore i zgrade koji zadovoljavaju sveučilišne zahtjeve u nastavi i učenju, istraživanju te akademskim i društvenim potrebama stvarajući pri tome osjećaj mjesta i akademskog identiteta.

Vizija prostornog i funkcionalnog razvoja Sveučilišta je formiranje i razvoj pet kampusa (u Zagrebu - Zapadni, Središnji, Sjeverni i Istočni te Varaždinu) koji će predstavljati akademske i urbane prostore svjetske razine za potrebe akademske zajednice i razvoj održivog društva.

UVOD

Sveučilište u Zagrebu najstarije je sveučilište u Republici Hrvatskoj. S više od 8.000 zaposlenih i s više od 70.000 studenata na svim studijskim razinama, ono je i najveće sveučilište u zemlji. Po svojoj znanstvenoj i stručnoj produkciji vodeća je institucija u Hrvatskoj. Brojnim suradnjama sa sveučilištima u inozemstvu, Sveučilište je i najprisutniji predstavnik hrvatskog istraživačkog i visokoobrazovnog sustava na globalnoj sceni. Ukratko, po svim pokazateljima Sveučilište u Zagrebu ima ulogu vodećeg nacionalnog sveučilišta.

Sveučilište u Zagrebu je ušlo u 21. stoljeće suočeno novim izazovima koji će neminovno uzrokovati značajne strukturne promjene u njegovom daljnjem razvoju. Dovoljno je spomenuti Bolonjsku reformu studijskog sustava, studentsku i nastavničku mobilnost, liberalizaciju i širenje visokoškolskog prostora u Hrvatskoj, sve veću dostupnost međunarodnih programa i projekata, razvoj informatičkih i komunikacijskih tehnologija, ulazak u visokoškolsko područje Europske zajednice, itd. Sveučilište u te promjene ulazi s velikim očekivanjima i velikom odgovornošću, sa sviješću kako se u njihovoj provedbi i samo mora mijenjati. Stoga ono istodobno prolazi i kroz usporedni proces integracije, kako funkcionalne i organizacijske, tako i poslovne i pravne. Sve više postaje očigledno kako su za niz komponenti složenog sveučilišnog ustrojstva i djelovanja neminovne racionalizacije i poboljšanja kao nužni preduvjeti za dosizanje odgovarajuće razine kompetitivnosti u međunarodnom nadmetanju.

U svim tim novim okolnostima obilježenim ubrzanim profiliranjem sveučilištâ unutar svjetskog, i naročito, europskog visokoobrazovnog prostora, Sveučilište u Zagrebu i u budućnosti mora zadržati i ojačati značajke jakog istraživačkog sveučilišta. To, uz ostalo, podrazumijeva veću koncentraciju na diplomatske i poslijediplomske studije temeljene na učenju kroz istraživanje. Tome je pretpostavka sudjelovanje u što većem broju znanstvenih i znanstveno-stručnih domaćih i međunarodnih projekata te intenzivna suradnja s društvenim i gospodarskim okruženjem na razvojnim programima od važnosti za Republiku Hrvatsku.

Upravo to je jedan od sadašnjih sveučilišnih strateških prioriteta. Cilj nam je Sveučilište u Zagrebu pozicionirati kao dominantnu adresu za napredne studije te znanstveno istraživanje i usavršavanje u Republici Hrvatskoj i jednu od vodećih u srednjoj i jugoistočnoj Europi. Kako takvom strategijom Sveučilište u Zagrebu ne planira daljnji rast broja studenata, ono s pažnjom prati i podupire razvoj regionalne mreže sveučilišta i veleučilišta u Hrvatskoj, svjesno potrebe da se broj visoko obrazovanih građana Hrvatske mora značajno povećati kako bi se ostvarili ciljevi Strateškog plana Vlade Republike Hrvatske do 2013. Podsjetimo da je Sveučilište u Zagrebu godinama aktivno sudjelovalo u razvoju ostalih nacionalnih sveučilišta školovanjem budućih nastavnika i pokrivanjem dijela studijskih sadržaja na drugim sveučilištima. Nadalje, iako je glavnina obrazovnih sadržaja Sveučilišta u Zagrebu smještena u Gradu Zagrebu, dio njenih sastavnica nalazi se u drugim gradovima: Varaždinu, Sisku, Čakovcu i Petrinji. Sveučilište posjeduje veći broj objekata i imanja raspoređenih diljem zemlje koja djeluju kao pokušališta ili kao mjesta održavanja povremene i terenske nastave. Navedeni objekti imaju posebnu ulogu i značaj u obrazovnom procesu kao okvir za suradnju s domaćim i međunarodnim sveučilištima i jednako tako kao točke za suradnju s regijama i lokalnim zajednicama.

Tijekom godina rasla je potreba za povećanjem, reorganizacijom i uređenjem nastavno-istraživačkih prostora na Sveučilištu u Zagrebu. Danas je ona postala kritična. Problem prostora očituje se u činjenici da se u proteklom desetljeću broj studenata povećao, što nije bilo popraćeno dovoljnim povećanjem odgovarajućih studijskih, u prvom redu prostornih kapaciteta. Danas se to naročito

oslikava u krajnje zabrinjavajućim uvjetima izvedbe studija na fakultetima na kojima je povećanje broja studenata raslo i brže od prosječnog rasta. Nadalje, nastava na nekim sastavnicama održava se u unajmljenim prostorima, dok su na nekim sastavnicama prostori raspršeni na više prostorno udaljenih lokacija. Jednako tako, neki su prostori u starim zgradama postali nezadovoljavajući za suvremene laboratorijske uvjete. Konačno, prilagodba Bolonjskoj reformi i osiguranje kvalitete nastave s naglaskom na manjim nastavnim grupama te intenzivnijem praktičnom radu dodatno je dovela prostorne probleme na Sveučilištu u prvi plan.

Pokretanje aktivnosti na rješavanju prostornih problema i definiranju cjelovitog prostornog razvoja Sveučilišta ubrzala su dva daljnja čimbenika: program Vlade Republike Hrvatske za kapitalna ulaganja u razvoj hrvatskih sveučilišta i formiranje Znanstveno-učilišnog kampusa Borongaj od strane Vlade RH kao jednog od prostora za budući razvoj Sveučilišta u Zagrebu. Izazov koji su Predsjednik i Vlada Republike Hrvatske postavili u listopadu 2006. godine pred Sveučilište u Zagrebu spremno smo prihvatili, tako da je nakon četveromjesečnih analiza i konzultacija čelnništvo ponudilo Senatu, u travnju 2007. godine, polazne osnove za prostorni plan Sveučilišta u Zagrebu do 2013. godine, kojima je Senat dao punu i jednoglasnu podršku. Razvoj sveučilišnih kampusa na temelju strategije tj. njenih smjernica iz 2007. osnovna je zadaća prostornog razvoja Sveučilišta u Zagrebu. U projekciji je razvoj četiriju kampusa u Zagrebu (Zapadni, Središnji, Sjeverni i Istočni) te kampusa u Varaždinu.

PRIKAZ SADAŠNJEG STANJA PROSTORNOG RAZVOJA

Portfelj nekretnina Sveučilišta u Zagrebu je značajan. Tome su razlog višestoljetni razvoj i veliki broj sveučilišnih sadržaja. Jedan dio sveučilišnih sadržaja van je navedenog portfelja i predstavlja nacionalne institucije poput Nacionalne i sveučilišne knjižnice ili Kliničkog bolničkog centra Zagreb.

Stanje sveučilišnih zgrada, kojih ima preko stotinu, značajno se unaprijedilo od 2003. adaptacijama i novom gradnjom u vrijednosti od gotovo 850 milijuna kuna iz dvaju kredita za kapitalnu gradnju. Nova gradnja riješila je kritičan nedostatak prostora kod pojedinih sastavnica (Filozofski fakultet, Muzička akademija, Šumarski fakultet, Tekstilno-tehnološki fakultet). Kroz uređenje i održavanje prostora digli smo razinu funkcionalnosti za potrebe nastave i istraživanja na sastavnicama. Usprkos uređenju, neki prostori predstavljaju dugoročno ograničenje za razvoj nastave i istraživačkih djelatnosti jer su, suprotno potrebi fakultetske nastave, disperzirani na više lokacija u gradu ili smješteni u zgradama među kojima su neke stare gotovo sto godina, što je nepovoljno za uređenje suvremenih laboratorija. Nova gradnja na kampusima u Zagrebu i Varaždinu morala bi riješiti ovaj problem. Nakon preseljenja u nove zgrade, stare zgrade za koje Sveučilište ne bi imalo namjenu uključile bi se u razmatranje financiranja nove gradnje.

U proteklih se sedam godina intenzivno radilo na implementaciji strategije prostornog razvoja. Razvoj temeljen na strateškim smjernicama iz 2007. godine podržan je od strane Senata i sastavnica, gradova Zagreba i Varaždina te kulturne i stručne javnosti. Prezentiran je i u akademskim stručnim krugovima u svijetu te je prepoznat kao referentan primjer. Sveučilišni se planovi ne bi mogli uspješno razvijati bez partnerskog odnosa s pojedinim ministarstvima, gradovima: Gradom Zagrebom (Partnersko vijeće, organizacija Europskih sveučilišnih igara), gradovima Varaždinom i Dubrovnikom te Zagrebačkom nadbiskupijom. Od izuzetne je važnosti bilo usklađivanje sveučilišnih planova s

planovima ZET-a, HŽ-a, uredima za planiranje i promet u navedenim gradovima. Ključni segment razvoja je i otvorenost prema potrebama domaćeg gospodarstva. Posebna važnost posvećena je razvijanju odnosa i potencijalnih sinergija s institucijama koje su susjedi i/ili dijele prostor na kampusima poput Državnog hidrometeorološkog zavoda, Tehničkog veleučilišta Zagreb, CARNet-a, Zajednice društvenih instituta, Bicroa na Borongaju, Instituta Ruđer Bošković, Instituta za fiziku, Instituta za medicinska istraživanja i Kliničkog bolničkog centra Zagreb na Sjevernom kampusu te HAŠK Mladost i SC Zagreb na Zapadnom kampusu.

Poslovi rješavanja imovinsko-pravnog statusa

U proteklom razdoblju planirani je razvoj najviše kočilo neuređeno stanje vlasništva u zemljišnim knjigama. Stoga je imperativ bilo njihovo dovođenje u red. Kako bi se zemljišna pitanja uspješno razriješila postignuti su dogovori s DORH-om i uspostavljena je suradnja s odvjetničkim uredima. U protekle dvije godine uspješno je obavljena kupnja zemljišta na Horvatovcu (za potrebe Prirodoslovno-matematičkog fakulteta), riješeno je pitanje vlasništva na Šalati (Medicinski fakultet), podnesen zahtjev AUDIO-ju/DUDDI-ju za dodjelom zemljišta na Horvatovcu (za Prirodoslovno-matematičkog fakulteta) i Zmajevcu (za Farmaceutsko-biokemijski fakultet) te su odrađene sve neophodne pripreme za prijenos dijela vlasništva na ZUK Borongaj. Prethodno je u vlasništvo Sveučilišta preneseno zemljište kraj Dugog Sela (za farmu Veterinarskog fakulteta) i vraćeno Fakultetsko dobro Šašinovec (za Agronomski fakultet). Također je Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta izražen interes za povratom zgrade stare Nacionalne i sveučilišna knjižnice, nakon preseljenja Državnog arhiva u novu zgradu, i zgrade na Marulićevom trgu 19 u okrilje Sveučilišta. Za 2014. godinu u planu je dovršiti uredan upis glavnine imovine koju koriste sastavnice Sveučilišta u Zagrebu, dok su ostale u planu za 2015. godinu.

Baza nekretnina Sveučilišta u Zagrebu (UNI_SPACE)

Sredstvima Fonda za razvoj financiran je i uspješno proveden pilot-projekt Ureda za razvoj, investicije i prostorno planiranje.

Cilj projekta bio je uređenje i integracija podataka o prostornim kapacitetima kroz bazu podataka nekretnina Sveučilišta u Zagrebu, koja bi omogućila: podlogu za donošenje i jasnu predodžbu prostornog plana Sveučilišta u Zagrebu, praćenje realizacije prostornih planova, optimalno planiranje investicija i ulaganja te informacije, svim zainteresiranima, o prostornim kapacitetima Sveučilišta u Zagrebu (lokacije i raspoloživost).

Dobivenim fundusom (preko 36 video snimaka i 650 fotografija) Sveučilište u Zagrebu po prvi puta ima foto i video dokumentaciju svih objekata obrađenu na isti način u visokokvalitetnom formatu.

Zadatak Sveučilišta za budućnost je daljnji razvoj i nadogradnja aplikacije, osvježavanje korisnika prostora o mogućnostima i prednostima vođenja centralne evidencije te jačanje identiteta Sveučilišta u širem gradskom kontekstu.

Razvoj kampusa

Sveučilišni su se sadržaji u Zagrebu u proteklih 130 godina razvijali zajedno s gradom, tako da su dvije koncentracije sveučilišnih sadržaja u Zagrebu dobar primjer urbanih kampusa. Slično je i s kampusom u Varaždinu. Druge sveučilišne koncentracije su se razvijale, i još će se razvijati, u slobodnim

prostorima: uz Savu ili su pak rezultat prenamjene određenih većih prostora u korist kampusa, poput bivše vojarne Borongaj.

U plan razvoja navedenih kampusa i akademskih sadržaja Sveučilišta ugrađena je čvrsta postavka po kojoj se oni moraju razvijati po najvišim standardima energetske učinkovitosti i održivosti koje promoviraju međunarodne akademske asocijacije. U tom kontekstu podrazumijeva se da se u razvoju novog načina građenja, zelenih tehnologija, čistog prometa i, u konačnosti, „pametnih“ gradova, nužno treba povezivati s ostalim društvenim dionicima (druga sveučilišta, instituti, gradovi, tvrtke, malo i srednje poduzetništvo, civilne udruge) kako bi se uspostavio novi smjer gospodarskog i društvenog razvoja Republike Hrvatske.

Središnji kampus, najstariji i zasada najveći, proteže se od povijesnog sjedišta Sveučilišta (u kojem su danas Rektorat i Pravni fakultet) trima trgovima zapadnog prospekta tzv. Zelene potkove, proširuje prema zapadu do grupe tehničkih fakulteta i nastavlja preko željezničke pruge Trnjem do Prisavlja, dakle, do rijeke Save. Na tom potezu, za koji se uvriježio naziv *Sveučilišna os*, redaju se zgrade društvenih, umjetničkih, tehničkih i humanističkih sastavnica Sveučilišta. U proteklih sedam godina na tom su potezu dovršene ili su u fazi dovršetka dvije kapitalne zgrade Sveučilišta. Godine 2009. otvorena je knjižnica Filozofskog fakulteta, a u rujnu 2014. planirano je useljenje nove zgrade Muzičke akademije. Studije i projekti koji su pripremljeni kao obogaćenja u okviru ovog kampusa su mini kampus Akademije likovnih umjetnosti (dorađena studija pred izvodljivošću, koju je izradila tvrtka Deloitte, dovršena je u prosincu 2013.), Plesni centar Akademije dramske umjetnosti u okviru Studentskog centra Zagreb u Savskoj 25, interpolacija na Trgu maršala Tita 3 za knjižnicu Pravnog fakulteta, adaptacija prostora u Leksikografskom zavodu za potrebe Akademije dramske umjetnosti, Inovacijski centar Fakulteta elektrotehnike i računarstva (studija pred izvodljivošću predana MZOS u lipnju 2013.) uz nadogradnju postojeće zgrade fakulteta te adaptacija zgrada u sklopu Fakulteta strojarstva i brodogradnje.

Posebna studija izrađena je 2007. godine za Studentski centar u Savskoj cesti 25, kako bi se istražila mogućnost obnove i dogradnje prostora te razriješila povezanost između Runjaninove ulice i Unske ulice. Prema novom prijedlogu, taj bi prostor trebao postati Sveučilišni centar za kulturu i umjetnost i predstavljati platformu suradnje Sveučilišta s Gradom i kulturnim institucijama. Sveučilište u Zagrebu središnje je nacionalno mjesto umjetničkog istraživanja i stvaranja. Najavu buduće obnove kompleksa predstavlja obnova Francuskog paviljona koja je završena početkom 2014. U Botaničkom vrtu 2007. dovršena je obnova Izložbenog paviljona i obnova glavnih ulaznih vrata u Botanički vrt. Godine 2012. pripremljena je dokumentacija za obnovu povijesnog staklenika, a u 2014. dovršen glavni projekt.

Plan razvoja **Sjevernog kampusa** je redefinirani sadržajni i prostorni nastavak prethodnih sveučilišnih aktivnosti kao što su razvoj Biomedicinskog središta na Šalati (2003), projekt BRA-ZAG (Biomedical Research Area Zagreb, 2009) i izgradnja mini kampusa Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na Horvatovcu (2011). Sjeverni kampus predstavlja najveću koncentraciju istraživačkih i obrazovnih potencijala u domeni biomedicine i prirodoslovlja u Republici Hrvatskoj. U novom konceptu razvoja sinergijski sudjeluju, pored pet sastavnica (Medicinski fakultet, Stomatološki fakultet, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Katolički bogoslovni fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet) i sveučilišnog centra za transfer znanja u biotehnologiji, i srodne istraživačke institucije iz neposrednog susjedstva (Institut Ruđer Bošković, Institut za fiziku, Institut za medicinska istraživanja). U proteklom razdoblju vlasnički su riješene, ili će uskoro biti riješene, ključne parcele za gradnju novih sadržaja.

Nadalje, izrađeni su arhitektonski programi za arhitektonske natječaje za zgradu Biološkog, Geografskog i Geološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta te za zgradu Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta, dok je u tijeku izrada programa za Stomatološki fakultet. Program za adaptaciju zgrada na Šalati za Medicinski fakultet je pri zaključenju. Oko programa za adaptaciju prostora za Katolički bogoslovni fakultet na Nadbiskupijskom sjemeništu se očekuje dogovor. Sporazum, u koji je uključen Klinički bolnički centar Zagreb i Ministarstvo zdravlja, je pred potpisivanjem. Njime se pristupa rješavanju preseljenja sadržaja Kliničkog bolničkog centra Zagreb sa Šalate i uključivanje KBC –a u projekt Sjevernog kampusa. To će omogućiti unaprjeđenje translacijskih i kliničkih istraživanja u Kampusu te akademskih obilježja KBC-a što će pospješiti razvoj Sveučilišne bolnice, koja još ne postoji u Hrvatskoj. Od strane tvrtke Deloitte izrađena je dorađena studija pred izvodljivosti koja detaljno opisuje sve sadržaje, sinergijske veze među institucijama i razinu investicije. Studija je predana Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta u prosincu 2013. Poseban projekt na Sjevernom kampusu predstavlja zajednički centar Sveučilišta u Zagrebu, Instituta Ruđer Bošković i Instituta za fiziku za napredne materijale i nano-tehnologiju, čiji smještaj i način upravljanja su predmet aktualnih rasprava.

Zapadni kampus prostorno okuplja tri različita ali komplementarna sadržaja: Kineziološki fakultet sa slobodnom parcelom, studentsko naselje „Stjepan Radić“ i sportski park Mladost. U svom razvijenom obliku zapadni kampus će za Sveučilište biti primarno sportsko i rekreativno središte za studente i zaposlenike. Sekundarno takvo središte biti će Znanstveno učilišni kampus Borongaj. U proteklih sedam godina u tom smjeru su obavljene neke manje, ali bitne aktivnosti. Iz prostora Kineziološkog fakulteta iseljena je sportska gimnazija i dorađene su studije za izgradnju i uređenje parcele fakulteta. U okviru studentskog naselja izgrađena su, nakon više desetljeća, dva studentska doma s 450 kreveta. Sportska udruga HAŠK, koja je pridružena Sveučilištu u Zagrebu, otvorila je s Gradom Zagrebom sagledavanje pitanja vlasništva, kao i nadležnosti i upravljanja sportskim parkom Mladost.

Razvoj sportskih i rekreativnih objekata na Zapadnom kampusu i ZUK Borongaj nametnuli su 2011. godine temu izrade strategije sporta na Sveučilištu i razmišljanje o mogućoj ponovnoj kandidaturi za Univerzijadu. Hrvatski sveučilišni sportski savez pripremio je kandidaturu 2012. godine sa Sveučilištem u Zagrebu i Sveučilištem u Rijeci kao domaćinima i dobio organizaciju Europskih sveučilišnih igara 2016. godine. Prihvaćanje hrvatske kandidature otvorilo je temu obnove studentskog smještaja u Zagrebu, poglavito u studentskom domu na Savi, obnovu postojećih sportskih objekata u okviru Sveučilišta u Zagrebu, te uređenje i izgradnju novih sportskih objekata i terena u okviru parcele na kojoj se nalazi Kineziološki fakultet. Izrada studije pred izvodljivosti je u pripremi, zajedno s pripremom arhitektonskog natječaja. Studija pred izvodljivosti za sportske objekte na lokaciji Kineziološkog fakulteta biti će završena i predana Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta sredinom 2014.

Istočni kampus sastoji se od dva prostorna dijela: sjevernog uz park Maksimir i južnog koji predstavlja novi Znanstveno-učilišni kampus Borongaj. Na sjevernom dijelu u proteklih sedam godina dovršen je projekt nove zgrade Šumarskog fakulteta. Na taj je način, nakon prethodnog dovršetka novog, VI. paviljona za Agronomski fakultet, zaokružena potreba tih fakulteta za nastavno-istraživačkim prostorima. Ostala je potreba rješavanja studentskog restorana koji se nalazi u neadekvatnom prostoru. Nakon odluke o novoj lokaciji 2009., raspisan je arhitektonski natječaj i odabrano idejno

rješenje te započeta izrada tehničke dokumentacije. 2013. godine dobivene su sve potrebne dozvole i suglasnosti te je odabran izvođač. Radovi izgradnje bi se trebali dovršiti do početka akademske godine 2014./2015. Pored samog restorana predviđena je i predavaonica, uredi i manji smještajni kapacitet.

Na novo osnovanom Znanstveno-učilišnom kampusu **Borongaj** u nadležnosti MZOS 2007. godine dodijeljeno Sveučilištu na korištenje 15 vojnih zgrada od kojih je trebalo sedam adaptirati za novu namjenu. U narednim godinama preuređeno je još pet zgrada. Danas na Borongaju djeluju tri sveučilišne sastavnice (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Hrvatski studiji, Fakultet prometnih znanosti) i program stručnih studija Ekonomskog fakulteta. Sveukupno se na Borongaju trenutno drži nastava za oko 5000 studenata. U slijedećoj fazi razvoja Borongaja spomenute će sastavnice, s još pet drugih (Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, Fakultet političkih znanosti, Tekstilno-tehnološki fakultet i Grafički fakultet) naći trajni smještaj u novim zgradama.

Kampus Borongaj omogućuje i razvoj novih sadržaja poput tehnološkog parka, pratećih funkcija, sportskih sadržaja, studentskog smještaja itd. Program razvoja kampusa Borongaj definiran je 2010., javni arhitektonsko-urbanistički natječaj dovršen je 2011., program za izradu Urbanističkog plana uređenja prihvaćen je u 2012. a konačni prijedlog UPU-a prihvaćen je od Skupštine Grada Zagreba u 2013. godini. Plan je da se Borongaj razvija kao potpuno održiv zeleni kampus. U pripremi su programi za prvu fazu budućih fakultetskih zgrada i ostalih sadržaja (Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, zajednička zgrada). Do jeseni 2014. dovršiti će se i programi za ostale fakultete. Prvi arhitektonski natječaji biti će raspisani u 2014. godini. Plan je da se prve nove zgrade usele u akademskoj godini 2017./18. i da izgradnja prve faze traje do 2025. godine. Detaljni opis svih aktivnosti i procjena investicije sastavni su dio dorađene studije pred izvodljivosti koju je izradila tvrtka Deloitte i koja predana Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta u lipnju 2013. na javnom pozivu za prijedloge projekata za financiranje iz strukturnih fondova EU. Zahtjev za prijenosom vlasništva sveučilišnog dijela Borongaja započeo je 2008. godine. Između Vlade RH i Sveučilišta u Zagrebu 17. lipnja 2014. potpisan je Ugovor o darovanju nekretnine u vlasništvu RH u svrhu izgradnje Znanstveno-učilišnog kampusa Borongaj.

Projektom **Kampusa Varaždin** razvija se koncept grada Varaždina kao sveučilišnog grada u kojem tri sastavnice Sveučilišta u Zagrebu drže nastavu za oko 3000 studenata. Program razvoja uključivao je adaptaciju zgrade Geotehničkog fakulteta, izgradnju nove zgrade Fakulteta organizacije i informatike te novu etapu gradnje studentskog doma i restorana. Adaptacija zgrade Geotehničkog fakulteta dovršena je 2010. godine. Za smještaj nove zgrade Fakulteta organizacije i informatike, nakon nekoliko godina razmatranja različitih lokacija, sa novim čelništvom grada 2012. odabrana je lokacija postojeće zgrade muzičke škole koju trenutno u jednom dijelu koristi i FOI. Skupština grada Varaždina prenijela je na Fakultet organizacije i informatike vlasništvo navedenog zemljišta tako da se mogu osigurati uvjeti za prijavu projekta na strukturne fondove EU. Arhitektonski natječaj je zaključen i ugovorena je izrada tehničke dokumentacije.

Istovjetan je napredak postignut i sa zemljištem u vlasništvu grada iza studentskog doma SC Varaždin Sveučilišta u Zagrebu koje je preneseno na SC Varaždin. Spomenuto zemljište bilo je potrebno za razvoj druge faze studentskog doma. Prva faza doma završena je 2006. adaptacijom stare vojne

zgrade za smještaj studenata i potrebne zajedničke i društvene prostore. Arhitektonski natječaj za restoran i drugu fazu studentskog doma zaključen je 2012. Trenutno je u procesu gradnje studentski restoran koji bi trebao biti završen u rujnu 2014. godine. Studiju pred izvodljivosti za projekt zgrade FOI-a i doma SC izradio je Fakultet organizacije i informatike, a trenutno je detaljno razrađuje tvrtka Deloitte. Studija pred izvodljivosti je predana u lipnju 2012. godine. Projekti se nalaze na indikativnoj listi MZOS-a za financiranje iz strukturnih fondova EU. Zaseban projekt u Varaždinu je projekt za proširenje tehnološkog parka kojeg su osnivači grad Varaždin i Fakultet organizacije i informatike. Za njega je izrađena studija pred izvodljivosti i on se nalazi na indikativnoj listi projekata kod MZOS. Tehnološki park u Varaždinu površine 30.000m², onaj na Borongaju površine do 70.000m² i Inovacijski centar Fakulteta elektrotehnike i računarstva od 10.000m² predstavljaju osnovnu mrežu gospodarske suradnje s okruženjem i transfera znanja.

Rješavanje prostornih potreba sastavnica

U posljednjih deset godina na temelju dva kredita za kapitalna ulaganja značajno je dignut prostorni standard na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu. Izvršene su adaptacije brojnih postojećih zgrada (Pravni fakultet, Veterinarski fakultet, AGG fakulteti, Arhitektonski fakultet - Studij dizajna, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Medicinski fakultet, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Fakultet organizacije i informatike, Geotehnički fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet – Matematički i Kemijski odsjek s Dekanatom, Kineziološki fakultet, Rektorat i Poslijediplomsko središte u Dubrovniku, itd).

U tom su razdoblju dovršeni novi kompleks Šumarskog fakulteta, VI. Paviljon Agronomskog fakulteta, otvorena je nova zgrada knjižnice Filozofskog fakulteta i uskoro će biti dovršena nova zgrada Muzičke akademije te zgrada Zavoda za zarazne bolesti na Veterinarskom fakultetu. Na novom kampusu Borongaj adaptirano je od 2007. godine dvanaest zgrada za potrebe preseljenja sastavnica na Borongaj ili kao dodatni prostor sastavnica koje nisu na Borongaju. U Botaničkom vrtu obnovljen je Izložbeni paviljon, a u Studentskom centru, u Savskoj cesti 25, Francuski paviljon.

Također su izrađene ili su u tijeku izrade brojne studije, programi i projekti za buduće adaptacije i gradnje u okviru već spomenutih sveučilišnih kampusa (Akademija likovnih umjetnosti, Akademija dramske umjetnosti, Fakultet elektronike i računarstva, Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva, Prirodoslovno-matematički fakultet - odsjeci biologije, geografije i geologije, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Medicinski fakultet, Stomatološki fakultet, Kineziološki fakultet, Pravni fakultet, Botanički vrt, Fakultet organizacije i informatike, Kreativni inkubator, Poslijediplomsko središte u Dubrovniku). Za 2014. i 2015. u planu je još izrada idejnih rješenja za fakultetske zgrade putem javnih arhitektonskih natječaja.

Nastavno na program „Dovesti svoju kuću u red“, koji je provodila projektna jedinica Programa Ujedinjenih naroda za razvoj UNDP u okviru Programa Vlade RH, u 2012. je pokrenuta značajna aktivnost sustavnih energetskeg pregleda sveučilišnih zgrada. Predviđeno trajanje projekta su dvije godine, a rezultirat će energetskim certifikatima i preporukama za učinkovito korištenje energije sveučilišnih zgrada.

Studentski standard (Studentski centri u Zagrebu, Varaždinu i Sisku)

U okviru Sveučilišta u Zagrebu donedavno su djelovala tri studentska centra: Zagreb, Varaždin i Sisak. SC Zagreb je nudio smještaj, prehranu, usluge Student servisa i kulturne programe, SC Varaždin smještaj, prehranu putem ugovora sa restoranima i uslugu Student servisa dok je SC Sisak nudio samo uslugu Student servisa te prehranu putem ugovora sa restoranima.

Stanje studentskog standarda već više godina ne zadovoljava potrebe i očekivanja. Gubitci na prehrani, nedovoljna ponuda smještaja u domovima, potreba obnove postojećih domova i zgrada za kulturne programe predstavljaju najvažnije probleme. Važan razlog za takvo stanje je neusklađivanje cijena prehrane u posljednjih 15 godina s rastućim cijenama prehrambenih proizvoda što je kontinuirano dovelo do negativne financijske bilance koja se kompenzirala iz zarade Student servisa. Takvo je stanje dva puta dovelo do postupaka sanacije Studentskog centra Zagreb. Drugi proces sanacije Studentskog centara Zagreb započeo je u siječnju 2013. U sanacijskom postupku, po odluci Vlade RH, SC Zagreb je izuzet iz nadležnosti Sveučilišta u Zagrebu do okončanja sanacije. Donošenjem 2013. novog Pravilnika o prehrani, koji je regulira prava i razinu cijene, te mehanizme korekcija cijene u budućnosti stanje poslovanja studentskih centara bi se trebalo stabilizirati. Trošenje sredstava iz zarade Student servisa posljednjih godina, koji je ionako zbog gospodarske krize u opadanju, ogledalo se u nedovoljnom održavanju zgrada, smanjenom financiranju kulturnih programa i nikakvom financiranju sportskih programa na Sveučilištu za što su ona inicijalno, u vrijeme osnivanja Student servisa, bila namijenjena. Kako trenutno Sveučilište u Zagrebu nema nadležnost nad Studentskim centrom Zagreb prostorni su planovi Sveučilišta vezani za razvoj studentskog standarda te kulturnih, umjetničkih i sportskih programa, na čekanju.

Nerealna cijena smještaja u proteklih petnaestak godina, slično kao ni cijena prehrane, nije mogla osigurati ni održavanje objekata, a kamoli povećanje kapaciteta. Trenutno interes za smještajem u studentskim domovima u Zagrebu je na razini 12.000 kreveta, a u ponudi je 7.500. Tome treba pridodati sve veće potrebe smještaja stranih studenata gostiju u programima međusveučilišne pokretljivosti. Mali, ali značajni pomaci su napravljeni dobivanjem i adaptacijom vojne zgrade u Varaždinu koja je 2008. omogućila studentski smještaj za 245 studenata. U Zagrebu su, potporom MZOS i Grada Zagreba, u studentskom naselju „Stjepan Radić“ 2010. otvorena dva nova paviljona čime se kapacitet povećao za 450 kreveta. Međutim, istodobno se, zbog krajnje lošeg stanja prostora i nemogućnosti njegovog daljnjeg održavanja, moralo odustati od korištenja oko 280 kreveta u Studentskom domu „Ivan Meštrović“ na Trgu žrtava fašizma. Postojeće kapacitete je stoga nužno obnoviti i povećati.

Dobivanjem organizacije Europskih sveučilišnih igara 2016. godine očekuje se da će se uz pomoć kredita Vlade RH obnoviti postojeći domovi kako bi se u njima moglo ugostiti studente iz drugih zemalja. Podizanje standarda smještaja u obnovi nužno će smanjiti broj kreveta. S tim na umu nužno je planirati budući razvoj studentskog smještaja na kampusu Borongaj s oko 5.000 kreveta. S takvim brojem mjesta bilo bi pokriveno 15% studentske populacije u Zagrebu. Važno je uzeti u obzir da pravo na smještaj unutar navedenih kapaciteta imaju, osim studenata Sveučilišta u Zagrebu, i studenti drugih visokih učilišta. U Varaždinu je na raspolaganju 290 mjesta, a potreba je za oko 800 kreveta. Postotak pokrivenosti u Varaždinu je 12%.

U prethodnih sedam godina povećan je studentski standard u prehrani tako da je temeljito adaptirana zgrada vojnog restorana za novi studentski restoran na kampusu Borongaju s kapacitetom od 500 sjedećih mjesta, na Tekstilno-tehnološkom fakultetu adaptiran je prostor za manji restoran te započeta gradnja dva nova restorana kapaciteta od 350 mjesta na lokaciji Agronomskog i Šumarskog fakulteta i u sklopu kompleksa studentskog doma u Varaždinu. Novi kapaciteti će značajno unaprijediti učinkovitost organiziranja prehrane. U narednom razdoblju potrebno je osigurati novi restoranski prostor na Veterinarskom fakultetu budući sadašnji ne zadovoljava standarde.

U Studentskom centru Zagreb je djelomično financirana aktivnost kulture Studentskog centra. Program poput „Kultura promjena“ iznalazio je značajan udio financiranja i iz europskih fondova. Ostale kulturne aktivnosti financirane su iz drugih izvora. Tako je rad Konfucijevog instituta financiran od strane Vlade N.R. Kine i Sveučilišta u Zagrebu.

Financiranje investicija

Financiranje dosadašnjih investicijskih aktivnosti oslanjalo se na nekoliko izvora, primarno na dva kredita za kapitalna ulaganja: prvi u iznosu od 490 milijuna kuna u razdoblju 2003.-2008. i drugi u iznosu od 358 milijuna kuna u razdoblju 2008.-2013. Ostali izvori bili su proračunska sredstva za investicijsko održavanje, sredstva Grada Zagreba dodijeljena kroz Sporazum o suradnji između Grada i Sveučilišta, te sredstva Grada kroz ugovore o sudjelovanju u financiranju pojedinih projekata (izgradnja Muzičke akademije, studentski domovi u Zagrebu, opremanje Veterinarskog fakulteta, Francuski paviljon, itd.)

U 2014. godini dio aktivnosti biti će financiran iz stavke proračuna za kapitalne objekte. Također je preko MZOSa u pripremi novi kredit kod Europske investicijske banke koji bi trebao omogućiti završetak pojedinih investicijskih projekata i obnovu studentskog smještaja u Zagrebu. Za razvoj kampusa u narednom razdoblju do 2025. godine Sveučilište je usmjereno prema natjecanju za sredstva strukturnih i kohezijskih fondova EU.

Do kraja 2013. godine Sveučilište u Zagrebu je, uz pomoć tvrtke Deloitte, izradilo i prijavilo Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta studije pred izvodljivosti za slijedeće projekte: Znanstveno-učilišni kampus Borongaj (8 fakultetskih zgrada, studentski domovi, istraživački centri, tehnološki park, sportski objekti), Sjeverni kampus (3 fakultetske zgrade, obnova postojećih, centri), Varaždinski kampus (FOI i SC Varaždin studentski domovi), Akademija likovnih umjetnosti (proširenje i adaptacija dobivene zgrade u Ilici 83). Pored toga prijavljeni su i slijedeći projekti: Centar za napredne materijale, HR-ZOO (mreža data centara u HR), Fakultet elektrotehnike i računarstva - Inovacijski centar i Tehnološki park Varaždin. U pripremi je i studija pred izvodljivosti za Zapadni kampus (sportski objekti i tereni). Za pripremu tehničke dokumentacije za navedene projekte Sveučilište će pripremiti prijave za tehničku pomoć kad ona bude na raspolaganju.

PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA DO 2020., ODNOSNO DO 2025.

Nije moguće razvijati izvrsnost, osiguravati inovacije, biti partner gospodarskom sektoru, jednom riječju, participirati, i to bitno u podizanju razine nacionalne konkurentnosti ukoliko se ne stvore temeljne pretpostavke: bolja kvaliteta infrastrukture odnosno, prostorni razvoj pojedinih kampusa. Ovdje posebno značenje ima kampus Borongaj, koji predstavlja potencijalni iskorak i snažnu platformu za korištenje EU fondova. Inače – ta sredstva propadaju, a negativne posljedice po Hrvatsku su višeznačne. U ostalim slučajevima radi se o bitnim dopunama, gdje već kritična jezgra i masa postoji. Bez daljnjeg razvoja i jačanja infrastrukturne baze postaje upitna i dosadašnja razina ulaganja u pojedine segmente infrastrukture.

Jačanje infrastrukturne osnove zagrebačkog Sveučilišta je sinergijski neophodna točka za razvoj znanstvenog potencijala velikog dijela RH, a neophodan faktor za modernitet i relevantnost Grada Zagreba. Ili drugačije rečeno, ulaganja ove vrste u daljnji razvoj sveučilišta nisu sama sebi svrha, niti krajnji cilj i domet. Ona su neizostavna platforma bilo kakvog društvenog i ekonomskog razvoja i prevladavanja sadašnje krize i zaostajanja za referentnim krugom zemalja.

U razvoju novih projekata na kampusima velika se važnost posvećuje njihovoj svrsishodnosti u duhu istraživačko-inovacijskih strategija (RIS3) za pametne specijalizacije. Svi navedeni projekti posjeduju razvojno i inovacijsko usmjerenje koje je tematski usklađeno s ciljevima Europske unije i njihove strategije Obzor 2020. Pored toga, razvojna strategija usklađena je i s konceptom stvaranja razvojnih klastera u Hrvatskoj koji promovira Ministarstvo gospodarstva RH. Svi su projekti također povezani s planovima razvoja gradova i regija u kojima se nalaze (Zagreb, Varaždin). Pri izradi studija predizvodljivosti poseban interes posvećen je sagledavanju i povezivanju sveučilišnih programa s programima (istraživačkim, nastavnim i stručnim) znanstvenih institucija koje se nalaze u prostornom okviru kampusa ili njegovom neposrednom susjedstvu (Institut Ruđer Bošković, Institut za fiziku, Državni hidrometeorološki zavod, CARNet, Tehničko veleučilište).

Sveučilište želi razviti kampuse svjetske klase za naše studente, zaposlenike i posjetitelje. Na njima će se osigurati prostorni uvjeti koja zadovoljavaju potrebe Sveučilišta u Zagrebu do 2020., odnosno do 2025. kampusi trebaju promovirati identitet urbanog sveučilišta, mjesta sa prepoznatljivom urbanom arhitekturom, uređenim trgovima i zelenilom, šetnicama i ulicama koje povezuju sveučilišne sadržaje međusobno i sa gradskim okruženjem. Objekti studentskog standarda su integralni dio Sveučilišta, a način upravljanja studentskim standardom mora se unaprijediti. Nužno je pronaći održiv i efikasan način upravljanja nekretnina u vlasništvu Sveučilišta radi optimalne realizacije kampusa.

Osnovni ciljevi strategije razvoja sveučilišnih prostora su:

- osigurati da prostori i zgrade zadovolje sveučilišne zahtjeve u nastavi i učenju, istraživanju te akademskim i društvenim potrebama,
- stvoriti osjećaj mjesta i akademskog identiteta,
- održavati nekretnine na željenoj razini i prema dogovorenim standardima,
- osigurati kroz planiranje i upravljanje nekretninama djelotvorna ulaganja za sveučilište,
- uključivanje pristupa održivosti okoliša kao ključnog prioriteta u naše brojne aktivnosti.

Konkretni ciljevi uključuju:

- **Ostvariti suvremeni prostorni i funkcionalni standard za nastavu.** Danas je kod 12 sastavnica nastava raspršena na više lokacija u gradu što opterećuje efikasnu organizaciju nastave. Mnoge od lokacija na kojima se odvija nastava prostorni uvjeti ne zadovoljavaju. Preseljenjem na nove lokacije (Središnji kampus, ZUK Borongaj, Sjeverni kampus, Kampus Varaždin) ostvariti će se veća funkcionalnost nastavnog procesa i potreban prostorni standard. Za nove nastavne programe treba osigurati adekvatan prostor.
- **Osigurati adekvatne prostore za razvoj istraživanja i inovacija na sastavnicama.** Danas 13 sastavnica nema adekvatne uvjete za razvoj istraživanja i inovacija. Preseljenjem, ove će sastavnice iz područja biomedicine, biotehnologije, tehnologije, prirodoslovlja i tehnike te društvenih znanosti u novim prostorima osigurati adekvatne laboratorijske prostore i prostore za svoj rad.
- **Osigurati prostornu pristupačnost.** Kao javna ustanova, Sveučilište je dužno osigurati pristupačnost građevinama osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti u skladu s propisanim uvjetima i načinom osiguranja nesmetanog pristupa, kretanja, boravka i rada osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.
- **Osigurati prostore za knjižnice i samostalno učenje.** Danas, pored Nacionalne i sveučilišne knjižnice na Sveučilištu postoji 39 seminarskih knjižnica s vrlo vrijednim fondusom i zbirkama koje se nalaze vrlo često u skućenim prostorima. Zbrojene, ove knjižnice na sastavnicama veličine su kao 60% Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Na kampusima treba stvoriti zajedničke multifunkcionalne prostore u kojima će biti prostor za knjižnice, veće dvorane i prostor za učenje i boravak.
- **Ostvariti optimizaciju korištenja prostora i opreme.** Na budućim kampusima gdje će sveučilišni sadržaji biti u neposrednoj blizini vodit će se računa o zajedničkom i efikasnom korištenju prostora i planirane opreme tako ostvarujući uštedu u ulaganju i veću funkcionalnost. U ovakav pristup treba uključiti i druge institucije, koje nisu dio sveučilišta, a nalaze se u kampusu ili su u njegovom susjedstvu.
- **Osigurati prostore za suradnju s gospodarstvom i društvenom zajednicom.** U ili Na???? kampusima treba razvijati uz fakultete interdisciplinarnе istraživačko-razvojne centre koji mogu odgovoriti na razvojne izazove hrvatskog gospodarstva i potrebe društvene zajednice. Primjeri toga, među ostalima, su Biocentar, Centar za rehabilitaciju, Centar za umjetničko istraživanje – Kreativni inkubator, Medijski centar i Centar za održivo građenje na kampusu Borongaj. Druga skupina centara biti će smještena na Sjevernom kampusu i u Inovacijskom centru uz Fakultet elektrotehnike i računarstva.
- **Osigurati prostore za tehnološki razvoj i poduzetništvo.** Za potrebe daljnjeg razvoja rezultata istraživanja i transfera znanja i tehnologija prema gospodarstvu u sklopu Sveučilišta treba osigurati i prostore za sveučilišne poduzetničke aktivnosti (Spin-off). Takav je razvoj predviđen u Varaždinu, u Zagrebu na kampusu Borongaj i u sklopu inovacijskog centra FER-a.
- **Osigurati prostore i sadržaje za razvoj društvenih inovacija i cjeloživotnog obrazovanja.** Prostor kampusa, a posebno na kampusu Borongaj, treba biti poligon za razvoj različitih društvenih inicijativa (lokalna televizija, urbano vrtlarstvo, posebni društveni interesi i

potrebe, strukovna društva) s ciljem poticanja kohezije društvene zajednice, razvoja individualnih sloboda i kreativnosti, uključivanja posebnih skupina u društvo i gospodarstvo. Nosio bi društveni i humanistički fakulteti na kampusu i van njega u interakciji s lokalnom zajednicom i civilnim grupama.

- **Unaprijediti suradnju s Kliničkim bolničkim centrom Zagreb u okviru projekta Sjeverni kampus.** Unaprjeđenje i proširenje dosadašnje suradnje i uključenje KBC Zagreb u projekt Sjeverni kampus Sveučilišta u Zagrebu omogućit će razvoj modela sveučilišne bolnice koja, kao entitet, ne postoji u Republici Hrvatskoj. Planira se razvoj sinergija između KBC Zagreb i sastavnica Sveučilišta u Zagrebu u području znanosti (npr. razvoj novih lijekova, banka tkiva, hrana i zdravlje, biostatistika, bioinformatika) i visokog obrazovanja (unaprjeđenje nastavne djelatnosti na svim razinama, razvoj simulacijskih centara za podučavanje vještina itd.). U sklopu Centra za translacijska i klinička istraživanja Medicinskog fakulteta i KBC Zagreb unaprijedit će se klinička ispitivanja lijekova. Stvorit će se zajednička platforma za suradnju s industrijom i drugim potencijalnim dionicima javnog i poslovnog sektora te povezivanje sa sustavom javnog zdravstva. Povezanost sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i KBC Zagreb u sklopu kampusa utjecat će na unaprjeđenje zdravstvenog sustava te veću usmjerenost akademske zajednice prema društvu uz opću dobrobit za populaciju.
- **Unaprijediti suradnju sa susjednim i srodnim institucijama.** U neposrednoj blizini fakulteta na kampusima jesu ili će biti locirani važni nacionalni instituti i zavodi te druge institucije. Povezivanje sa njima kroz zajedničke projekte i suradnju u nastavi i istraživanju od važnosti je za unaprjeđenje istraživačkog kapaciteta te međunarodnu prepoznatljivost. Potpisani sporazum o suradnji između Sveučilišta u Zagrebu i Instituta Ruđer Bošković te Instituta za fiziku primjer je dobre prakse pokretanja takve suradnje.
- **Osigurati naprednu e-infrastrukturu i ICT usluge.** U razvoju novih Sveučilišnih kampusa i sadržaja važnu ulogu ima informacijska i komunikacijska infrastruktura (e-infrastruktura) i usluge. Potrebno je osigurati povezanost svih ključnih objekata i prostora Sveučilišta optičkom infrastrukturom, koja je temelj za napredne mrežne usluge, osigurati jednostavnu i potpunu dostupnost mrežnih usluga na svim lokacijama Sveučilišta, uključujući 100% pokrivenost sveučilišnom bežičnom mrežom i podršku konceptu "donesi-svoj-vlastiti-uređaj" (engl.: *bring-your-own-device* – BYOD). ICT usluge potrebno je planirati i ostvariti na svim lokacijama sukladno načelima računarstva iz oblaka (engl.: *cloud*). Prostori predviđeni za nastavu, kao i knjižnični prostori trebaju tehnološki biti prilagođeni potrebama moderne nastave, metodama e-učenja i intenzivnim kolaborativnim aktivnostima podržanim informacijskim tehnologijama. Za planiranje i razvoj sveučilišne e-infrastrukture i ICT usluga zadužen je Sveučilišni računski centar (SRCE), što uključuje, u sklopu projekta Hrvatskog znanstvenog i obrazovnog oblaka (HR-ZOO) i izgradnju novog podatkovnog centra na kampusu Borongaj, koji bi uz centar u Srcu bio dio okosnice nacionalne e-infrastrukture i temelj za ICT usluge iz oblaka na razini Sveučilišta.
- **Osigurati potrebnu razinu studentskog smještaja.** Postojeći broj studentskog smještaja je nedostatan, a u Zagrebu posebice zahtjeva i temeljitu obnovu. Organizacija Europskih sveučilišnih igara u Zagrebu i Rijeci riješit će nezadovoljavajući standard studentskog smještaja u postojećim domovima u Zagrebu. Nedostajući kapaciteti smještaja riješit će se u

Zagrebu na kampusu Borongaj (5000 kreveta), a u Varaždinu dogradnjom uz postojeći studentski dom (500 kreveta)

- **Osigurati dobru mrežu studentske prehrane.** Stvaranje novih koncentracija sveučilišnih sadržaja i domova zahtjeva precizno planiranje mreže studentske prehrane. Do 2015. godine planiran je dovršetak tri nova studentska restorana. U neposrednoj budućnosti potrebno je osigurati i standardnu prehranu za studente i nastavnike Filozofskog fakulteta. Daljnje povećanje mreže ovisit će o dinamici razvoja ostalih sadržaja.
- **Obnoviti objekte za kulturu u sklopu Sveučilišta.** Prostore za kulturu u sklopu SC Zagreb potrebno je obnoviti i njihovo buduće korištenje uklopiti u novi organizacijski oblik pod nazivom Sveučilišni centar za kulturu i umjetnost sa sjedištem u Savskoj 25. Kroz novi organizacijski oblik povezano bi se djelovanje programa „Kultura promjena“ sa aktivnostima umjetničkih sastavnica i drugih zainteresiranih akademskih skupina.
- **Osigurati objekte za sport i rekreaciju.** Za potrebe nastave tjelesnog odgoja studenata te organizacije sportskih aktivnosti i rekreacije studenata i zaposlenika Sveučilišta planirano je razviti nove sportske i rekreativne sadržaje na Sveučilištu. Novi sadržaji na zapadnom kampusu, u funkcionalnoj vezi sa parkom Mladost (HAŠK-mladost), koristili bi se primarno kao središte sportsko-rekreativnih aktivnosti Sveučilišta. Europske sveučilišne sportske igre koje će se održati u Zagrebu 2016. predstavljaju rok za realizaciju planiranih objekata. Sekundarno središte za sport i rekreaciju bilo bi na kampusu Borongaj. U programirani sustav sportskih sadržaja koje koristi Sveučilište trebalo bi uključiti i sportske sadržaje na Šalati za potrebe Sjevernog kampusa odnosno one na Sveticama koje su u neposrednom susjedstvu Ekonomskog fakulteta. Oko uvjeta korištenja navedenih gradskih sportskih sadržaja nužno je postići cjeloviti dogovor s Gradom Zagrebom.
- **Unaprijediti identitet grada kao sveučilišnog središta.** Pored ostalih aktivnosti i razvoj sveučilišnih prostora u gradovima gdje ono djeluje treba pojačati njihov identitet i prepoznatljivost kao sveučilišnih gradova i dati im komparativnu prednost u odnosu na konkurenciju drugih gradova u globalnoj ekonomiji. Također, intenziviranjem mobilnosti, razmjene i sportskih takmičenja sa drugim sveučilištima te organizaciju skupova Sveučilište će promovirati gradove u kojima djeluje i njihovu kulturnu i turističku ponudu. Svojim smještajnim kapacitetima pojačati će turističku ponudu u gradovima (Zagreb, Varaždin, Dubrovnik, Motovun, itd.)
- **Kroz razvoj kampusa utjecati na razvoj dijelova grada i stvaranje novih urbanih centara.** Trajna je obligacija Sveučilišta da svojim razvojem doprinosi urbanom razvoju grada i unapređenju kvalitete života svih građana grada. Taj je izazov posebno prisutan u slučaju kampusa Borongaj čiji će razvoj stvoriti novo urbano žarište u istočnom dijelu grada i pozitivno utjecati na njegov urbani razvoj i prometnu povezanost. Aktivnosti na kampusu, nastave, istraživačke, privredne i društvene potaknuti će razvoj novih aktivnosti u širem okruženju i time promijeniti njegovo dosadašnje obilježje predgrađa.
- **Osigurati međusobnu prometnu povezanost kampusa s centrom grada.** Potrebno je osigurati kvalitetnu i brzu vezu između sveučilišnih kampusa i pojedinih kampusa sa centrom grada. To je posebno važno u Zagrebu, stoga treba nastaviti dogovore s Gradskim uredom za promet i Hrvatskim željeznicama. Sveučilište je spremno svojim stručnim znanjem sudjelovati

u planiranju i razvoju gradske prometne infrastrukture. Razvoj dobre prometne povezanosti kampusa doprinos je i povezanosti i njegovog šireg gradskog susjedstva. Također je nužno, u dogovoru sa Gradom, iznaći način kvalitetnog spajanja sjevernog i južnog dijela Sveučilišne osi.

- **Promovirati čisti promet po kampusu i u gradovima.** U planiranju i razvoju kampusa osigurati prioritet čistom prometu na način da se promovira pješački i biciklistički promet zbog zdravstvenih i ekoloških učinaka. Danas, 25% akademske zajednice koristi bicikl kao sredstvo rekreacije i transporta. Važno je osigurati sigurne i ugodne biciklističke staze koje vode prema kampusima i drugim sveučilišnim sadržajima. Pored toga na novom kampusu Borongaj treba istraživati i koristiti električna prijevozna sredstva za unutarnji promet i dostavu te promovirati takav pristup, u suradnji sa gradskim uredima, i za primjenu u gradu. Uspostavljanjem dobre povezanosti kampusa i grada sa javnim prijevozom (vlak, tramvaj, autobus na plin) smanjiti će se potreba korištenja individualnog prijevoza i postići ekološki učinak.
- **Promovirati održivo planiranje kampusa i zelene tehnologije.** Slijedom obaveza koje je Sveučilište preuzelo proteklih desetljeća u odnosu na održivi razvoj te u kontekstu sadašnjih, a posebno budućih, te očekivanja Europske unije, potrebno je promovirati energetske učinkovitost i primjenu obnovljivih izvora energije. To se posebno odnosi na planiranje i projektiranje novih sadržaja na kampusima a posebno na razvoj kampusa Borongaj kao zelenog kampusa i primjer „*Living laboratory*“ pristupa. Kod starih zgrada, kroz njihovu obnovu, nužno je primijeniti suvremene principe energetske učinkovitosti usklađene sa zahtjevima konzervatora.
- **Omogućiti pristup građanima grada.** Sveučilišni kampusi nisu, niti će biti zatvorene cjeline. Novi kampusi moraju biti otvoreni prema susjedstvu i potrebama grada. Zbog toga će Sveučilište razvijati kampuse kao parkovne i rekreativne zone sa ponudom obrazovnih sadržaja za građanstvo. Tako, na primjer, kampus Borongaj želimo razviti kao park inovacija u kojemu će građani, školska ali i vrtićka djeca, naći zanimljive prikaze kako se koriste obnovljivi izvori energije i upravlja vodama (podzemna, kišnica, kanali). Nadalje, što se istražuje na fakultetima vezano uz proizvodnju i pripremu hrane, očuvanje okoliša, suvremenog prometa, hrvatske kulture, itd. Cilj je da fakulteti budu izlog aktivnosti koje se odvijaju na Sveučilištu stoga je potrebno osigurati izložbene prostore na fakultetima. Na kampusu se planira osnivanje centra za promociju znanosti koji bi uvodio mlade naraštaje, ali i zainteresirane pojedince u svijet znanja i znanstvenih pojava te tako stvarao i jačao interes za studiranjem i istraživanjem.

AKTIVNOSTI:

A) Uređenje vlasništva nad nekretninama i stvaranje modela upravljanja nekretninama (1-2)

1. Uređenje statusa vlasništva
 - 1.1. nekretnina u posjedu (uključujući nekretnine nad kojima se vodi sudski spor)
 - 1.2. novih nekretnina – prijenos vlasništva (kupnja, darovnica)
 - 1.3. povrat nekretnina u posjed (pr. Klaićeva 7, zgrada Državnog arhiva – stare Sveučilišne biblioteke)
 - 1.4. privođenje svrsi nekretnina danih Sveučilištu na korištenje na određeno vrijeme (pr. Lokrum, Islam Grčki)
2. Upravljanje nekretninama
 - 2.1. Stvaranje modela (Deloitte)
 - 2.2. Baza nekretnina Sveučilišta u Zagrebu - UNI_SPACE (nositelj Ured za razvoj, investicije i prostorno planiranje)
 - 2.3. Osiguravanje prostorne pristupačnosti i uklanjanje arhitektonsko prostornih barijera svih nekretnina Sveučilišta

B) Uspostava kampusa (3-9)

3. Središnji kampus
 - 3.1. Muzička akademija
 - 3.2. Akademija dramske umjetnosti
 - 3.2.1.1. Plesni centar u Studentskom centru Zagreb, Savska 25
 - 3.2.1.2. Prostor za odsjek filma i montaže, Frankopanska ulica
 - 3.3. Akademija likovnih umjetnosti
 - 3.3.1.1 ALU Art forum
 - 3.4. Pravni fakultet – nova zgrada knjižnice
 - 3.5. Povrat stare zgrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice
 - 3.6. Povrat zgrade AGGa u Klaićevoj 7
 - 3.7. Obnova i uređenje postojećih objekata u Botaničkom vrtu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta
 - 3.8. Preuređenje SC Savska 25 u Sveučilišni centar za kulturu i umjetnost
 - 3.9. Fakultet elektrotehnike i računarstva – Inovacijski centar
 - 3.10. Fakultet strojarstva i brodogradnje – adaptacija zgrada
 - 3.11. Filozofski fakultet – adaptacija zgrade
 - 3.12. Rektorat – preseljenje tiskare i adaptacija prostora
4. Istočni kampus – Maksimir i ZUK Borongaj
 - 4.a. Maksimir
 - 4.a.1. Biotehnički istraživački centar

- 4.a.2. Haulikov ljetnikovac
- 4.a.3. Stan nadlugara i pčelinjak
- 4.b. ZUK Borongaj
 - 4.b.1. Razvoj plana i infrastrukture
 - 4.b.2. Prehrambeno-biotehnološki fakultet
 - 4.b.3. Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
 - 4.b.4. Zajednička zgrada s knjižnicom
 - 4.b.5. Fakultet prometnih znanosti
 - 4.b.6. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
 - 4.b.7. Fakultet političkih znanosti
 - 4.b.8. Hrvatski studiji
 - 4.b.9. Tekstilno-tehnološki fakultet
 - 4.b.10. Grafički fakultet
 - 4.b.11. Studentsko stanovanje
 - 4.b.12. Sportski sadržaji
 - 4.b.13. Istraživački centri
 - 4.b.13.1. SRCE - data centar
 - 4.b.13.2. Kreativni centar
 - 4.b.13.3. Centar za održivo građenje
 - 4.b.13.4. Centar Katolički-bogoslovnog fakulteta
 - 4.b.13.5. Centar za kognitivnu znanost
 - 4.b.13.6. Centar za rehabilitaciju i rano učenje
 - 4.b.13.7. Centar za hranu
 - 4.b.13.8. Centar za cjeloživotno učenje
 - 4.b.13.9. Centar za medije
 - 4.b.13.10. Centar za održivi transport
 - 4.b.13.11. Tekstilni znanstveno istraživački centar
 - 4.b.14. Tehnološki park

5. Sjeverni kampus

- 5.1. Farmaceutsko biokemijski fakultet
- 5.2. Prirodoslovno-matematički fakultet – nova zgrada Biološkog, Geografskog i Geološkog odsjeka, dogradnja i nadogradnja Fizike i dogradnja Geofizike
- 5.3. Katolički-bogoslovni fakultet
- 5.4. Stomatološki fakultet
- 5.5. Medicinski fakultet (obnova 4. zgrade, nova 2. zgrada)
- 5.6. Centar za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji Sveučilišta u Zagrebu
- 5.7. Sinergije i centri
 - 5.7.1. Razvoj Sveučilišne bolnice (KBC Zagreb)
 - 5.7.2. Centar za napredne materijale
 - 5.7.3. Razvoj lijeka
 - 5.7.4. Nastambe za životinje
 - 5.7.5. Banka spojeva
 - 5.7.6. Biobanka
 - 5.7.7. Hrana i zdravlje

- 5.7.8. Sveučilišna ljekarna
- 5.7.9. Medicinsko-biokemijski laboratorij
- 5.7.10. Biostatistika
- 5.7.11. Bioinformatika
- 5.7.12. Ured za znanost i transfer tehnologije
- 5.7.13. Kemikalije i otpad

6. Zapadni kampus

- 6.1. Kineziološki fakultet
- 6.2. HAŠK Mladost
- 6.3. Studentski domovi

7. Kampus Varaždin

- 7.1. Fakultet organizacije i informatike
- 7.2. SC Varaždin

8. Sveučilišni centri izvan Zagreba

- 8.1. CAAS Dubrovnik
- 8.2. Centar za inter-kulturalne studije – Kula Jankovića, Islam Grčki
- 8.3. Centar za graditeljsko nasljeđe, Split
- 8.4. Centar za mediteransku regiju, Motovun
- 8.5. Centar za regionalni razvitak, Žumberak
- 8.6. Centar za podunavsku regiju, Vukovar ili Našice

9. Fakultetska pokušališta na razini Sveučilišta u Zagrebu

- 9.1. Sistematizacija
- 9.2. Optimizacija korištenja

C) Podizanje studentskog standarda (10)

10. Studentski standard (SC)

- 10.1. Obnova i gradnja studentskih domova (Zagreb i Varaždin)
- 10.2. Izgradnja mreže restorana (Agronomski i Šumarski fakultet, Veterinarski fakultet, SC Varaždin)
- 10.3. Sportski i rekreativni sadržaji (Zapadni i Istočni kampus)
- 10.4. Objekti za kulturu (SC Zagreb, Savska)

D) Energetska učinkovitost i održivi razvoj (11)

11. Energetska učinkovitost i održivost

- 11.1. Certificiranje sveučilišnih zgrada
- 11.2. Energetska obnova

E) Izvori financiranja investicija (12)

12. Financiranje investicija

- 12.1. Kredit za kapitalna ulaganja 2008.-2013.
- 12.2. Proračun Sveučilišta
- 12.3. Kredit Europske investicijske banke
- 12.4. EU fondovi
- 12.5. Sredstva prema Sporazumu Grada Zagreba i Sveučilišta u Zagrebu

Reference:

1. Strateške odrednice za Prostorni plan, usvojeno na Senatu Sveučilišta u Zagrebu 17. travnja 2007.

Prostorni standardi:

2. Analiza prostornih standarda znanstveno-nastavnih ustanova, Koružnjak, Boris, prosinac 2005.
3. Analiza prostornih standarda znanstveno-nastavnih ustanova – izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Auf-Franić, Hildegard, Koružnjak, Boris, travanj 2011. (interno)
4. *Programi – priprema arhitektonskih natječaja:*
Kampus Borongaj, Energana Borongaj, Centar za napredne materijale i nanotehnologiju - C2AMN, Centar za održivo građenje, Tehnološki parkovi – mreža (Varaždin, Borongaj, Inovacijski centar), Centar za umjetničko istraživanje, Fakultet organizacije i informatike, SC Varaždin – restoran i dom, restoran Agronomskog i Šumarskog fakulteta, kampus Akademije likovnih umjetnosti, Akademija dramske umjetnosti, Sveučilište u Zagrebu i Pravni fakultet - dogradnja na TmT14, Pravni fakultet - dogradnja knjižnice na TmT 3, Stomatološki fakultet, Medicinski fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet – zgrada Biologije, Geologije i Geografije, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Kineziološki fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, Prehrambeno-biotehnološki fakultet
5. *Programi za arhitektonsko-urbanistički natječaj:*
Kampus Borongaj, Biocentar, Centar za napredne materijale i nanotehnologiju - C2AMN, Kampus Varaždin (Fakultet organizacije i informatike, SC Varaždin – studentski restoran i dom), Kampus Akademije likovnih umjetnosti, Studentski restoran Agronomskog i Šumarskog fakulteta, Prirodoslovno-matematički fakultet – zgrada Biologije, Geologije i Geografije, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, Kineziološki fakultet
6. *Predstudije izvodljivosti:*
Kampus Borongaj, Sjeverni kampus, Kampus Varaždin, Kampus Akademije likovnih umjetnosti, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Nanocentar, Kineziološki fakultet, SRCE (HR-ZOO)

Energetske studije:

7. Energetska predstudija Kampus Borongaj, Komfor Klima Grupa, prosinac 2011.
8. Energetska strategija za Kampus Borongaj u Zagrebu, Radna skupina za izradu prijedloga energetskeg razvoja Kampus Borongaj, kolovoz 2012.

Strategije i priručnici Sveučilišta u Zagrebu:

9. Istraživačka strategija Sveučilišta u Zagrebu 2008.-2013., Sveučilište u Zagrebu, 2008.
10. Inovacijska strategija Sveučilišta u Zagrebu Sveučilište u Zagrebu, rujan 2009.
11. Baza kompetencija mapiranih istraživačkih skupina (<http://cirtt.unizg.hr/>)
12. Preporuke za strateško planiranje, Sveučilište u Zagrebu, 2012.
Agronomski fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva, Medicinski fakultet, Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet
U pripremi: Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Stomatološki fakultet, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Fakultet prometnih znanosti, Tekstilno-tehnološki fakultet, Metalurški fakultet, Šumarski fakultet, Arhitektonski fakultet, Građevinski fakultet, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Veterinarski fakultet
13. Zbirka priručnika Studenti s invaliditetom: 2. Prostorna pristupačnost, ur. Elizabeta Haničar, grupa autora, Zagreb, travanj 2012. (TEMPUS *Education for Equal opportunities at Croatian Universities – EduQuality*)

14. Nove strategije Sveučilišta u Zagrebu (2014.-2020./2025.):

- 14.1. Strategija istraživanja, transfera tehnologije i inovacija, usvojena na Senatu 10. lipnja 2014.
- 14.2. Strategija studija i studiranja, usvojena na Senatu 20. svibnja 2014.
- 14.3. Strategija razvoja podrške studentima, usvojena na Senatu 20. svibnja 2014.
- 14.4. Strategija sustava osiguranja kvalitete, usvojena na Senatu 20. svibnja 2014.
- 14.5. Strategija sporta
- 14.6. Strategija umjetnosti i umjetničkog istraživanja
- 14.7. Strategija internacionalizacije, usvojena na Senatu 10. lipnja 2014.